

Up4Diversity

Bemyndigelse af unge og
ungdomsarbejdere til at blive
aktive medspillere i
forebyggelsen af vold mod
LGBTIQ+-personer i den
digitale æra

Dette *uddannelsesdokument* blev finansieret af Den Europæiske Unions program for rettigheder, ligestilling og medborgerskab (2014-2020)

REC-RDIS-DISC-AG-2019

aftale nr. 881918 – UP4Diversity.

Modul 4.

Forebyggende socialisering af kønsbaseret vold

Forebyggelse af vold mod LGBT+ unge har behov for dybt og konstant arbejde. Dette virker indebærer:

- Dybt, for at komme til rødderne af denne problematik. Dette vil hjælpe os med at identificere mere problematiske situationer, forstå, at vi ikke er opmærksomme på de fleste af konflikterne; og mest for at fremme forebyggende holdninger og interaktioner.
- Konstant, da isolerede praksisser som en engangs workshop om voldsforebyggelse ikke har langsigtede

virksomheder, er de ikke nok til at modvirke *socialisering* processer, som unge har internaliseret af tusindvis af interaktioner i løbet af deres liv.

- En ende på vold kan kun opnås ved at gå ind i de dybe årsager til den. Mellemmenneskelige konflikter, som vi synliggør, og som vi handler efter, er **toppen af isbjerget, og i bunden er et system eller magtforhold, kønsbaseret vold og seksuelt affektive socialiseringsprocesser².**

Vold, risiko og problemer er massivt forbundet via sociale medier med tiltrækning³. Mange bøger, film, reklamer osv. forbinder sådanne holdninger, især hos mænd, med begær (for eksempel parfume-reklamen "Bad Boy" eller filmsagaerne "After" eller "50 shades of Grey").

¹ Socialisering er den kontinuerlige proces, hvorved vi lærer og internaliserer adfærd gennem interaktioner med mennesker og samfund.

² Villarejo, B., López, G., & Cortés, M. (2020). Indvirkningen af alternative audiovisuelle produkter på socialiseringen af teenagere seksuelt affektive ønsker. Kvalitativ undersøgelse. <https://doi.org/10.1177/1077800420938887>

³ Ruiz-Eugenio, L., Puigvert, L., Ríos, O., & Cisneros, RM (2020). Kommunikative daglige livshistorier: Øget bevidsthed om forbindelsen mellem begær og vold. Kvalitativ undersøgelse. <https://doi.org/10.1177/1077800420938880>

Ikke desto mindre kan vi ikke glemme, at **tvangsdiskursen**⁴ ikke kun skabes og forstærkes af medierne: uddannelsesinstitutionerne og de professionelle selv, sammen med familierne, vennegrupperne eller fritidsrum som idrætshold efterlader ofte plads til de traditionelle roller og dynamik, der skal værdsættes og forstærkes.

Socialisering starter ved 0 år, med hver interaktion i alle miljøer. Det fortsætter, i ungdommen, ikke kun udviklet gennem lærere og forældre, men mest på det, de knytter lyst og tiltrækning til, som er deres venner, sociale medier, idoler osv. **Alle interaktioner i uddannelsesmiljøer socialiserer vores fremtidige valg, ønsker, og relationer.** Den dominerende socialiseringsdiskurs influerer på, at unge ofte ikke vælger deres venner, hookups og par primært på grund af deres ligeværdige værdier; og faktisk kan disse værdier for nogle mennesker gøre den anden person mindre attraktiv. Selvom de måske kan lide dem, vil de nogle gange foretrække, og specielt til lejlighedsvis møder eller "sjove og skøre" oplevelser, de mennesker med den hårdeste og mest risikable karakter.

Den traditionelle model for relationer er magtbaseret, du kan enten være over eller under andre. Denne model forbinder ikke gode værdier, følelser og holdninger med lyst og begejstring, og betragter dem som kedelige. Denne traditionelle model ser spænding i risiko, problemer, problemer. I modsætning til, hvad nogle mennesker tror, er folk, der behandler andre dårligt, ikke alene, og de har næsten altid en omgangskreds, der styrker deres holdninger. Konfliktfulde mennesker spiller nogle gange en ledende rolle i deres gruppe. De har evnen til at have folks opmærksomhed, da de udnytter den dominerende diskurs, der forbinder vold med tiltrækning; dette forklarer også, hvorfor de er egalitære, fredelige og samarbejdsvillige normalt er ubemærket.

Den forebyggende socialisering af kønsbaseret vold⁵

er studiet af sociale interaktioner (medier, jævnaldrende grupper, familie, uddannelsesinstitutioner...), som genererer en socialisering og læring af kærligheds- og tiltrækningsmodeller, der er forbundet med kønsbaseret vold.

For at vide mere:

Valls, R., Puigvert, L., & Duque, E. (2008). Gender violence among teenagers' socialization and prevention. *Violence Against Women*, 14(7) 759-785

Ideel kærlighed og ideelle forhold beskytter mod vold

"Traktion som et synonym på én gang af spænding og ømhed, venskab og begær, stabilitet og galskab, lidenskab og sødme" (Jesús Gómez, 2015)

Ideelle romantiske partnere, i deres forskellige former, beskytter mod vold⁶ og negative episoder i interpersonelle forhold. Nøglen er, hvem unge vælger som ven, som one-night stand, som kæreste, fordi de afhængigt af det vil udvikle et frit eller tvangsforhold. Videnskabelig forskning har vist, at ægte venner og romantisk kærlighed ikke gene-

⁴ En diskurs er en social idé, der breder sig gennem interaktioner mellem mennesker, som kommer fra en bestemt forståelse af en virkelighed. For eksempel er tvangsdiskursen denne idé om, at risiko er sjovt, og stabilitet er kedeligt, som folk giver videre og ender med at tro på. Berger, PL, Berger, PL, & Luckmann, T. (1966). Den sociale konstruktion af virkeligheden: En afhandling i videnssociologien. Anchor

⁵ Puigvert, L. (2014). Forebyggende socialisering af kønsbaseret vold ved at bruge forskningens kommunikative metodologi. *Qualitative Inquiry*, 20(7), 839-843. doi:10.1177/1077800414537221

⁶ Torras-Gómez, E.; Puigvert, L.; Aiello, E.; Khalfaoui, A. (2020). Vores ret til glæden ved at blive forelsket. Grænser i psykologi. <https://10.3389/fpsyg.2019.03068>

rerer vold: de beskytter faktisk mod konfliktfyldte forhold. **Kærlighed er social, derfor fører et ideal om romantisk kærlighed til, at folk får mere lidenskabelige og sunde forhold.**

Ønskesprog: nøglen til voldsforebyggelse
Ifølge nyere forskning er det ineffektivt kun at fremme ligeværdige forhold ud fra et etisk sprog⁷ og værdier (hvad er praktisk, hvad er godt og dårligt). **Vi er nødt til at kombinere det med et begærs sprog**, at tømme for tiltrækningskonflikt adfærd, mennesker og forhold, og at rette tiltrækning mod mere ligeværdige modeller. Denne ændring i tiltrækning sker ikke hos unge ved ekstern træning eller pædagog- eller familiesamtaler, men gennem den **transformative dialog mellem alle pædagogiske agenter**, og især ved at engagere denne **forbindelse mellem værdier og lyst**, der kommer fra unge til deres jævnaldrende. Det er med andre ord meget mere kraftfuldt, hvis unge taler med hinanden.

De fleste unge ved allerede, hvad vold er, og hvad der ikke bør gøres, de har en ganske klar etik. De er dog ikke blevet forsynet med et ønskesprog om at stå op imod det: Den, der stiller op, bliver ikke set som de største mennesker i vores kulturer, modige og den ven, som alle offentligt ville ønske at have; snarere bliver de mange gange peget på som informanter, der kommer ind i andres forretninger. Derfor er **vi nødt til at forbinde ønsket om at handle med upstander og andre positive værdier**, installere en kultur, hvor det ses som attraktivt at være en upstander, at handle solidarisk over for andres dårlige opførsel og lidelser. Dermed vil de blive set som inspiration og rollemønstre af deres egne jævnaldrende, og som mennesker, alle gerne vil være sammen med. Professionelle kan bruge og fremme dette ønskesprog over for upstanders adfærd.

AKTIVITET: OPSTÅENDE PÅ SPOTLYSET

• **Mål:** at øge bevidstheden om situationer, hvor dårlig adfærd på en eller anden måde er socialt værdsat, og hvordan fagfolk enten kan forstærke det ved at bagatellisere eller følge vittighederne, eller hvordan de kan dæmpe sådanne holdninger og sætte fokus på opståendes holdninger.

• Et par **hypotetiske situationer** er nu beskrevet. Efter at have læst dem, kan fagfolk diskutere, hvordan nogle voksne reagerer, og hvordan de ville reagere.

Situation 1: En gymnasielærer dedikerede deres undervisningstimer til at åbne en dialog mellem eleverne, hvor de ikke kun kunne rapportere konflikter, men også lykønske deres kammerater for deres opsigtsvækkende holdninger. En af eleverne sagde: "Wow, du skulle have set denne fyr, han var modig og fast besluttet på at gøre noget, da han var klar over sladder om, at Paul ikke havde en penis. Han var så smart, talte super respektfuldt og sikkert til ham og hjalp ham med at rapportere til rektor. Det giver mig lyst til at gøre sådan noget, hvis jeg bemærker noget lignende".

Situation 1: Facilitatoren af en ungdomsfritidsgruppe deltog i den uformelle samtale, de havde. En af dem pralede med, hvor stærk han er, og jokede med, at han var lidt bekymret for, at alle homoseksuelle drenge ville være til ham, hvis de så ham nøgen på badeværelset. Resten af gruppen førte ham sku. Derefter besluttede facilitatoren at gribe ind og sagde: "Rigtige mænd, ho-

⁷ Rios-Gonzalez, O., Peña Axt, JC, Duque Sanchez, E., & De Botton Fernández, L. (2018). Etikens sprog og dobbeltmoral i den affektive og seksuelle socialisering af unge. Kommunikative handlinger i familiemiljøet som beskyttende eller risikofaktorer for vold i nære relationer. *Frontiers in Sociology*, 19(3). doi:10.3389/fsoc.2018.00019

moseksuelle eller heteroseksuelle, lad ikke andre føle sig stirret på, i fitnesscentret eller andre steder. Og med den kæphøje attitude vil du ikke tiltrække nogen”.

Maskuliniteter og deres rolle i udøvelse af, forstærkning eller forebygelse af vold

Videnskabelig litteratur har defineret tre modeller for maskulinitet afhængigt af deres forhold til kønsbaseret vold. Ligeegyldigt hvilket kønsudtryk eller seksuel orientering, findes der:

1. Dominant Traditional Masculinities (DTM) omfatter drenge og mænd, der etablerer magtforhold med andre, de kan være kæphøje, temperamentsfulde, egoistiske, de viser ikke solidaritet eller kærlighed. **Ikke alle dominerende mænd er voldelige, men alle voldelige mænd falder på denne DTM-model.** Det er klart, at disse drenge og mænd ikke kun er opstandere, men de er de bøller, gerningsmænd, medskyldige eller forstærkere af vold, ydmygelse, had, foragt, latterliggørelse eller diskrimination, de er vidne til. Relationer til dem er ikke baseret på frihed: de har en tendens til at være problematiske og underdanige og får dig til at blive lidt og mindre attraktiv.

2. Undertrykte traditionelle maskuliniteter (OTM) er ikke voldelige, men ses ofte som ikke spændende, de er bekvemme, men måske opfattes som kedelige; de er den perfekte ven til at slippe alle dine problemer, som vil være der for dig uanset hvad, men som **mangler selvværd og tillid til sig selv og styrke til at stå op mod andre i svære situationer.** Derfor kan folk, der falder på denne model, heller ikke være succesfulde opstandere.

3. Nye alternative maskuliniteter (NAM), modsat de to andre modeller, er forskellige drenge og mænd, som **på samme tid er ligeværdige og attraktive, selvsikre og respektfulde, uselviske og stærke, freidelige og sjove.** Dette er den eneste model, der kan tilbyde mandlige **opstandere**, fordi de ønsker frie og ønskede forhold til sig selv⁸ og andre, og de har modet til at stå op mod diskrimination og vold, når de slår sig sammen med andre ligeværdige mennesker for at opbygge nulvold, spændende og ligeværdige miljøer.

Mange egalitære drenge kan hurtigt blive NAM, hvis de får støtte og tillid af andre, hvis de bliver værdsat ved at vise egalitære holdninger ud fra et ønskesprog, som mennesker, der "enhver vil have for alt", "jeg vil gerne være som ham" eller lignende udtryk, som ikke kun forstærker den egalitære holdning, men også deres tiltrækningskraft og hvor seje de er. **Fra uddannelsesinstitutioner** har vi chancen for ikke kun at pege på de mennesker, kendte eller ej, der falder ind i den dominerende eller undertrykte model, men for at fremhæve alternative mænd, der er kendt for deres ligeværdige holdninger og også for deres tiltrækningskraft. **Vi kan være med til at tømme den dominerende model for attraktivitet og fremme nye alternative maskuliniteter (NAM'er) gennem dialogiske rum⁹.**

AKTIVITET: MODELLER FOR MASKULINITET I DET VIRKELIGE LIV

Varighed: 20-30 minutter. **Materiale:** ingen.

Vi vil analysere mandlige berømtedder og populære drenge fra vores institutioner og grupper, som i øjeblikket er meget socialt ønskede. De vil kort blive introduceret og filtreret gennem de 3 maskulinitetsmodeller.

- Kan du identificere populære og attraktive drenge og mænd, der er dominerende og alternative?

Med filmkarakterer kan vi vise tydelige tilfælde af DTM og bede om at afspejle, hvordan de behandler andre.

- Hvordan er de mest succesrige mænd, dem der tiltrækker mest, som betragtes som ledere og populære?"

Vi er nødt til at overveje, at de tre præsenterede modeller er "idealtyper", og faktiske drenge og mænd kan passe med mere eller mindre nøjagtighed. Men modellerne hjælper med at identificere, hvilken model de relaterer til.

For at vide mere:

Flecha, R., Puigvert, L., & Rios, O. (2013). De nye alternative maskuliniteter og overvindelsen af køns vold. *International and Multidisciplinary Journal of Social Sciences*, 2(1), 88-113.

Nultolerance mod vold

Alle voldelige handlinger har negative konsekvenser for ofret og for gruppens kultur. Alle voldelige situationer påvirker ofrene, og mangel på oprejt adfærd gør det særligt svært for dem at overvinde de oplevelser, hvor de bliver efterladt alene. Vi kan ikke bagatellisere og sige, at nogle ikke er så store: De "mindre" handlinger forbereder feltet til den mest alvorlige vold. Desuden vil vi ikke have de opstående evner til de sværeste situationer, hvis vi ikke handler i nogen situation. **Målet er nulvold.**

Ingen aggression kan nogensinde retfærdiggøres eller bagatelliseres. Vi hører ofte sætninger som "du skal forstå, hvad han går igennem", "den person er en råt", "nogle gange forstår de ikke, hvad de laver". Vi kan ikke lade det blive i den kollektive tankegang: vi må arbejde imod sådanne forestillinger, **for ellers accepterer ofrene, at volden sker med dem, og tilskuere ser ikke nødvendigheden af altid at gøre noget**, og gerningsmændene føler sig forstærket og ser ikke alvoren i deres handlinger, hvilket gør denne adfærd mere sædvanlig i fremtiden.

⁸ Ríos-González, O.; Ramis-Salas, M.; Peña-Axt, JC; Racionero-Plaza, S. (2021). Alternative venskaber til at forbedre mænds helbredsstatus. Virkningen af de nye alternative maskuliniteters tilgang. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 18, 2188. <https://doi.org/10.3390/ijer-ph18042188>

⁹ Racionero, S., Ugalde, L., Puigvert, L. & Aiello, E. (2018). Rekonstruktion af selvbiografiske minder om voldelige seksuelle-affektive forhold gennem videnskabelig læsning om kærlighed. En psyko-pædagogisk intervention for at forebygge køns vold. *Frontiers in Psychology*, 9 (1996). doi:10.3389/fpsyg.2018.01996

Nulvold betyder uaccept, ikke-bagatellisering og ikke-retfærdiggørelse af enhver form for vold. Nulvold betyder **i alle rum**, ikke kun i klassen eller sammen med voksne, men især når de unge er for sig selv, i fritiden, på biblioteket, terrassen, fitnesscentret, badeværelserne osv.

Venskab

Det er nøglen til at reflektere kritisk om, hvad **venskab** egentlig betyder: det **er forbundet med frihed, mangfoldighed, heterogenitet, støtte, nulvold, solidaritet, gensidig vækst, sjov for alle**. Hvis jævnaldrende gør det modsatte af dem, er de ikke venner.

At have venner gør det meget mindre sandsynligt at blive et offer, fordi en person sjældnere er alene, når nogen forsøger at pille på dem, og fordi venner hurtigt forsvarer og beskytter dig og afviser den anden persons adfærd. Vi fortjener de bedste venskaber, dem der er ligeværdige og sjove; gratis og spændende; loyal og ønsket.

Venskab er en følelse, der ikke kan læres, den kan kun bygges, hvis den praktiseres. Professionelle kan fremme venskaber, der skaber dialogiske og frirum, hvor de kan udvikles i uddannelsesmiljøer i institutionernes eller gru-

ppernes daglige dynamik, hvor lighedsdialog og ligestilling af forskelle er grundlaget for gensidig og konstant hjælp, støtte og interaktion.

Ved at agere proaktivt (med dialogiske læringsmiljøer) og reaktivt (stå op for alle, der bliver dårligt behandlet), **skaber de unge støtte og solidariske netværk, der har en enorm beskyttende indflydelse på vold, der forekommer i den pågældende gruppe**. På den måde er en stor gruppe mennesker positioneret mod enhver form for vold, opbygning af frie venskaber og uden opmærksomhed på bøller og dominerende mennesker: alt det, der får aggressorerne til at føle sig modløse og stærkt afvist på deres ikke-dialogiske og voldelige handlinger. Professionelle kan hjælpe unge med at forstå, at mennesker, der ikke får dig eller andre til at føle sig trygge og frie, ikke er venner.

AKTIVITET: DEFINERING AF VENSKAB

Varighed: 20 minutter. **Materiale:** ingen.

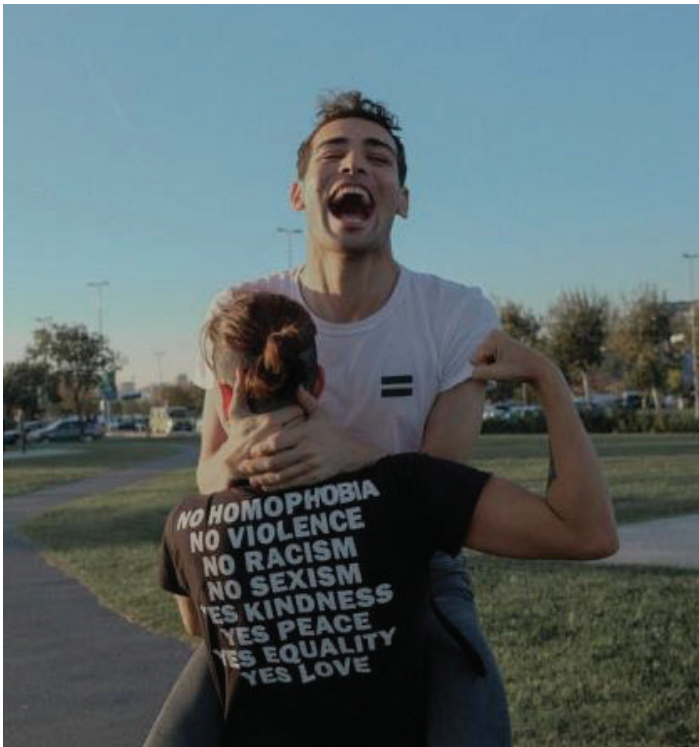
Vi vil diskutere nogle opfundne interaktioner mellem venner. Det er nøglen til at fremhæve, hvad de værdier og handlinger, som venner viser med hinanden, at have et stærkt og klart koncept, så de unge kan vide, hvornår nogen ikke er en ven. Derefter vil vi forsøge at **udfylde denne tabel med, hvad det betyder i aktion at være eller ikke at være en ven**, og forsøge at tænke i ungdomssituationer, vi arbejder med.

• VENNER...

Respekter og fejr dine interesser og personlige smag inden for påklædning, musik...

• VENNER GØR IKKE...

Pres for at skændes med nogen, du ikke vil

"Nej betyder nej": lære samtykke

Der er social konsensus om, at "nej betyder nej". Men nogle gange siger folk: "kun ja betyder ja", og det er ikke altid sandt. Når vi ikke er frie til at sige, hvad vi virkelig mener, kan vi sige et ja, som faktisk ikke er sandt, så ja stadig er et nej.

Det er vigtigt for fagfolk at have en klar holdning, der forstærker vigtigheden af samtykke¹⁰. Vi kan have dialoger med unge omkring samtykke og "nej betyder nej", med det formål, at de kommer med argumenter, der styrker samtykket og afviser holdninger, der ikke respekterer det. Det er væsentligt, at argumenter, der retfærdiggør manglende samtykke (såsom "Klæd sig sådan, den person leder efter ballade", "de siger nej men inderst inde mener de ja", "det generer dem ikke, hvis de ikke siger noget") kritisk diskuteres og socialt fornægtet.

Andenordens vold – Beskyttelse af opstandere Andenordensvold (SOS) er den chikane, som opstanderne udsættes for.

Det er et almindeligt fænomen i voldssituationer: modi-

ge mennesker, der står op for og sammen med ofrene, lider under **forskellige former for irettesættelser**: de kan være personlige angreb, spredning af falske rygter om dem, fysisk vold. Denne andenordens vold udøves også af bøllerne og deres forstærkere, men den kan også forstærkes af passive tilskuere, som videregiver rygter om opstandernes personlige liv. Grunden til, at denne andenordens vold udføres, er **for at modvirke opstanders holdninger og lade ofrene være i fred**, så mobberne kan fortsætte med at udføre deres diskriminerende og voldelige adfærd. Det gør de ved at sende beskeden om, at enhver, der tør stå op imod dem, vil lide en dårlig oplevelse.

Det har meget negative konsekvenser for de første ofre, for opstanderne og for hele samfundet, fordi loven om tavshed pålægges sammen med mobbernes lov. Begrebet andenordens vold **hjælper os med at forstå de vanskeligheder, som mange mennesker har i teorien og i praksis med at være opstandere**: alt i alt frygter de de mulige irettesættelser, de vil lide, som vil føre dem til at blive ofre. Den eneste måde at undgå det på er at **skabe solidaritetsnetværk**, der er stærkere og stærkere end voldelige handlinger, så direkte og andenordens ofre støttes, og så hele samfundet har et fælles engagement, der ikke tolererer vold kl. alle.

Det er vigtigt at **åbne op for hyppige dialogrum** med de unge, så de kan komme til orde og rapportere situationer, for også at sikre beskyttelsen af opstanderne som gruppe. Dette kan også forstærke forsvarerne og fremme flere færdigheder til senere at forsvare dem mod enhver form for irettesættelse, de kan blive udsat for. På den måde bliver flere involveret i de støttenetværk, der er uformelt skabt, men som har stor betydning for voldsforebyggelsen.

¹⁰ Flecha, R.; Tomás, G.; Vidu, A. (2020). Bidrag fra psykologi til effektiv brug og opnåelse af seksuelle samtykker. Grænser i psykologi. <https://10.3389/fpsyg.2020.00092>

AKTIVITET: BESKYTTELSE AF DEM SOM FORSVAR

Varighed: 20 minutter. **Materiale:** ingen.

Identificer specifikke situationer, hvor der var andenordens vold mod opstandere. Tænk på, hvordan din institution kan fremme hjælp til dem.

For at vide mere:

Flecha, R. (2021). Andenordens seksuel chikane: Vold mod tavshedsbryderne, der støtter ofrene. Vold mod kvinder, 1077801220975495. Puigvert

, L., Vidu, A., Melgar, P., & Salceda, M. (2021). BraveNet Upstander Social Network mod Second Order of Sex-chikane. Sustainability, 13(8), 4135.